

P9_TA(2024)0008

Wdrażanie obecnego programu „Kreatywna Europa” na lata 2021–2027

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 stycznia 2024 r. w sprawie wdrażania programu „Kreatywna Europa” na lata 2021–2027 (2023/2003(INI))

(C/2024/5702)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 167, 173 ust. 3 i 294 ust. 7,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/818 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające program „Kreatywna Europa” (2021–2027) ⁽¹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1295/2013 z 11 grudnia 2013 r. ustanawiające program „Kreatywna Europa” (2014–2020) ⁽²⁾,
- uwzględniając wniosek Komisji z 5 maja 2018 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program „Kreatywna Europa” (2021–2027) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1295/2013 (COM(2018)0366),
- uwzględniając swoje stanowisko w pierwszym czytaniu z 28 marca 2019 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program „Kreatywna Europa” (2021–2027) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1295/2013 ⁽³⁾,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z 12 grudnia 2018 r. „Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program »Kreatywna Europa« (2021–2027) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1295/2013” ⁽⁴⁾,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Regionów z 6 lutego 2019 r. „Program »Kreatywna Europa« i nowy europejski program na rzecz kultury” ⁽⁵⁾,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z 30 kwietnia 2018 r. pt. „Ocena śródkresowa programu Kreatywna Europa (2014–2020)” (COM(2018)0248),
- uwzględniając decyzję wykonawczą Komisji C(2023)3227 z 5 czerwca 2023 r. zmieniającą decyzję wykonawczą C(2021)3563 w sprawie finansowania programu „Kreatywna Europa” na lata 2021–2025 oraz przyjęcia programów prac na lata 2021, 2022 i 2023,
- uwzględniając decyzję wykonawczą Komisji C(2022)6138 z 31 sierpnia 2022 r. zmieniającą decyzję wykonawczą C(2021)3563 w sprawie finansowania programu „Kreatywna Europa” na lata 2021–2023 oraz przyjęcia programów prac na lata 2021 i 2022,
- uwzględniając decyzję wykonawczą Komisji C(2021)3563 z 26 maja 2021 r. w sprawie przyjęcia programu prac na rok 2021 dotyczącego wdrażania programu „Kreatywna Europa”,
- uwzględniając roczny program prac Komisji na 2022 r. dotyczący wdrażania programu „Kreatywna Europa”,
- uwzględniając roczny program prac Komisji na 2021 r. dotyczący wdrażania programu „Kreatywna Europa”,

⁽¹⁾ Dz.U. L 189 z 28.5.2021, s. 34.

⁽²⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 221.

⁽³⁾ Dz.U. C 108 z 26.3.2021, s. 934.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 110 z 22.3.2019, s. 87.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 168 z 16.5.2019, s. 37.

- uwzględniając komunikat Komisji z 11 lipca 2023 r. zatytułowany „Inicjatywa UE w sprawie technologii Web 4.0 i światów wirtualnych: dobra pozycja wyjściowa na drodze ku kolejnej transformacji technologicznej” (COM(2023) 0442);
 - uwzględniając komunikat Komisji z 3 grudnia 2020 r. pt. „Europejskie media w cyfrowej dekadzie – plan działania na rzecz wsparcia odbudowy i transformacji” (COM(2020)0784),
 - uwzględniając komunikat Komisji z 22 maja 2018 r. pt. „Nowy europejski program na rzecz kultury” (COM(2018) 0267),
 - uwzględniając rezolucję Rady z 7 grudnia 2022 r. w sprawie planu prac UE w dziedzinie kultury na lata 2023–2026 ⁽⁶⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 września 2023 r. w sprawie przyszłości europejskiej branży księgarskiej ⁽⁷⁾,
 - uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z 14 grudnia 2022 r. w sprawie realizacji Nowego europejskiego programu na rzecz kultury i strategii UE w dziedzinie międzynarodowych stosunków kulturalnych ⁽⁸⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 20 października 2021 r. w sprawie europejskich mediów w dekadzie cyfrowej: plan działania na rzecz wsparcia odbudowy i transformacji ⁽⁹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 17 kwietnia 2020 r. w sprawie skoordynowanych działań UE na rzecz walki z pandemią COVID-19 i jej skutkami ⁽¹⁰⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 września 2020 r. w sprawie skutecznych środków ekologizacji programów Erasmus+ i Kreatywna Europa oraz Europejskiego Korpusu Solidarności ⁽¹¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 17 września 2020 r. w sprawie odbudowy życia kulturalnego w Europie ⁽¹²⁾,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu, art. 1 ust. 1 lit. e) decyzji Konferencji Przewodniczących z 12 grudnia 2002 r. w sprawie procedury udzielania zgody na sporządzenie sprawozdań z własnej inicjatywy i załącznik 3 do tej decyzji,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kultury i Edukacji (A9-0425/2023),
- A. mając na uwadze, że zebrane dane potwierdzają znaczne zainteresowanie programem ze strony sektora kultury i sektora kreatywnego; mając na uwadze, że wyższe stopy współfinansowania różnych działań w ramach komponentów KULTURA i MEDIA okazały się korzystne z punktu widzenia wspierania ekosystemów kultury i kreatywności i dawały większe szanse również mniejszym projektom, szczególnie w następstwie pandemii;
- B. mając na uwadze, że budżet całkowity programu „Kreatywna Europa” na lata 2021–2027 wzrósł o około 68 % w porównaniu z programem go poprzedzającym; mając na uwadze, że wzrost ten znacznie maleje z powodu stale rosnącej stopy inflacji ⁽¹³⁾ związanej z kosztami energii; mając na uwadze, że całkowity budżet skoncentrowano w początkowej fazie, a jedna trzecia środków finansowych przydzielonych w latach 2021 i 2022 została przeznaczona m.in. na przeciwdziałanie skutkom pandemii COVID-19;
- C. mając na uwadze, że program „Kreatywna Europa” jest jedynym programem zapewniającym wyłączone wsparcie wszystkim sektorom kultury i sektorom kreatywnym opierającym swoją działalność na wartościach kulturalnych i artystycznych, w szczególności poprzez wspieranie twórców i artystów, takich jak autorzy i wykonawcy, a także projektów na małą skalę;

⁽⁶⁾ Dz.U. C 466 z 7.12.2022, s. 1.

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0329.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 177 z 17.5.2023, s. 78.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 184 z 5.5.2022, s. 71.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 316 z 6.8.2021, s. 2.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 385 z 22.9.2021, s. 2.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 385 z 22.9.2021, s. 152.

⁽¹³⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20230309-2?language=pl>.

- D. mając na uwadze, że program uznaje samoistną i artystyczną wartość kultury, która powinna pozostać centralnym elementem programu przy jednoczesnym dążeniu do zachowania równowagi z jej szerszym wkładem w innowacyjność i wzrost; mając na uwadze, że program „Kreatywna Europa”, jako program finansowany przez UE, powinien przyczyniać się do wdrażania zasad Europejskiego filaru praw socjalnych oraz promować sprawiedliwe praktyki i warunki pracy w sektorze kultury i sektorze kreatywnym;
- E. mając na uwadze, że jedną z głównych nowości programu jest to, że obejmuje on przekrojowe priorytety włączenia społecznego, różnorodności, w szczególności równowagi płci, i zazieleniania; mając na uwadze, że w rocznych programach prac na lata 2021 i 2022 szczególną uwagę zwraca się na promowanie włączenia społecznego i równouprawnienia płci; mając na uwadze, że realizacja programu powinna zapewnić jak najszersze uczestnictwo w kulturze z myślą o włączeniu, między innymi, osób niepełnosprawnych i osób ze środowisk defaworyzowanych;
- F. mając na uwadze, że program ma na celu wspieranie transformacji cyfrowej sektora kultury i sektora kreatywnego, ponieważ technologia zmieniła sposób, w jaki sektory te tworzą, produkują i rozpowszechniają treści; mając na uwadze, że choć cyfryzacja może stwarzać możliwości zwiększenia uczestnictwa w kulturze, może ona również prowadzić do wyzwania, które różni się od wyzwania ery analogowej;
- G. mając na uwadze, że znaczna liczba beneficjentów i potencjalnych beneficjentów nadal postrzega procedury zarządzania administracyjnego w programie „Kreatywna Europa” (składanie wniosków, ocena i sprawozdawczość) jako bardzo czasochłonne i uciążliwe pomimo wprowadzenia pewnych uproszczeń;
- H. mając na uwadze, że uciążliwe procedury zarządzania administracyjnego często zniechęcają do udziału mniej doświadczonych wnioskodawców, w tym młodych twórców, a także małych organizacji, zwłaszcza z obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania; mając na uwadze, że należy uprościć i usprawnić procedurę składania wniosków, przede wszystkim ze względu na wzrost liczby etapów procedury i trudnego do użycia interfejsu, który może nie być kompatybilny z niektórymi powszechnie stosowanymi aplikacjami;
- I. mając na uwadze, że platforma programu obejmuje skomplikowaną, trudną do przebrnięcia procedurę sprawozdawczości, która pierwotnie nie była przeznaczona dla rodzajów projektów finansowanych w ramach programu;
- J. mając na uwadze, że w ramach komponentu KULTURA promuje się tworzenie sieci kreatywnych społeczności i wspiera współpracę transgraniczną, ze szczególnym naciskiem na projekty współpracy; mając na uwadze, że w ciągu pierwszych dwóch lat wdrażania program projektów opartych na współpracy okazał się najbardziej popularny w komponencie KULTURA, zapewniając wsparcie dla 291 projektów; mając na uwadze, że Komisja powinna rozważyć rozszerzenie działań informacyjnych komponentu KULTURA w celu zwiększenia uczestnictwa we wszystkich społecznościach kulturalnych i kreatywnych, w tym społecznościach z obszarów peryferyjnych i wiejskich;
- K. mając na uwadze, że komponent MEDIA odgrywa znaczącą rolę we wspieraniu wzrostu i odporności w sektorze audiowizualnym; mając na uwadze, że w dwuletnim okresie 2021–2022 do udziału w programie zgłosiło się 2 124 wnioskodawców, a średni wskaźnik powodzenia wyniósł 66 %;
- L. mając na uwadze, że działanie przygotowawcze „Pisanie europejskich scenariuszy”, wspierane od 2021 r., opracowano, by wspierać twórców, w szczególności autorów, w tworzeniu i produkcji wysokiej jakości seriali fabularnych, które byłyby znane za granicą i docierałyby do nowych odbiorców;
- M. mając na uwadze, że komponent MIĘDZYSEKTOROWY charakteryzuje się większą liczbą nowości odzwierciedlających nowe cele; mając na uwadze, że działania przekrojowe mające na celu wspieranie sektora mediów informacyjnych stanowią nowy element programu „Kreatywna Europa”;
- N. mając na uwadze, że zwiększenie mobilności w europejskim sektorze kultury i sektorze kreatywnym jest szczególnym celem programu realizowanym za pośrednictwem nowego specjalnego programu w komponencie KULTURA;
- O. mając na uwadze, że Culture Moves Europe jest największym unijnym programem mobilności dla sektora kultury i sektora kreatywnego oraz że do połowy 2023 r. w ramach tego programu wpłynęło około 4 660 wniosków; mając na uwadze, że około 85 % wniosków pochodzi z takich sektorów jak sztuki wizualne, sztuki performatywne i muzyka;
- P. mając na uwadze, że program uznaje znaczenie sektora muzycznego jako istotnego elementu różnorodności kulturowej Europy, który może skorzystać z podejścia przekrojowego w ramach komponentu KULTURA; mając na uwadze, że w latach 2021–2022 w ramach inicjatywy „Muzyka dla Europy” przydzielono 5 mln EUR na zwiększenie konkurencyjności, innowacyjności i różnorodności europejskiego sektora muzycznego;
- Q. mając na uwadze, że działanie na rzecz tłumaczeń literackich odgrywa wyjątkową rolę w promowaniu autorów za granicą, docieraniu do nowych odbiorców i przyczynianiu się do bardziej zróżnicowanej pod względem kulturowym i językowym Europy;

- R. mając na uwadze, że publiczne źródła wsparcia dla środowiska audiowizualnego w Europie pochodzą głównie z poziomu krajowego, a komponent MEDIA uzupełnia systemy krajowe dzięki wspieraniu projektów o długotrwałym oddziaływaniu;
- S. mając na uwadze, że biura programu „Kreatywna Europa” odgrywają kluczową rolę jako pośrednicy między Komisją, Europejską Agencją Wykonawczą ds. Edukacji i Kultury (EACEA), wnioskodawcami i beneficjentami; mając na uwadze, że ponad 60 % wszystkich wnioskodawców w latach 2021–2022 przed złożeniem wniosku skontaktowało się z lokalnym biurem;
- T. mając na uwadze, że ze względu na kluczową rolę biur programu „Kreatywna Europa” w promowaniu sektora kultury i sektora kreatywnego i informowaniu tych sektorów o wszystkich aspektach programu należy wzmocnić współpracę i wymianę informacji między Komisją, w tym EACEA, a biurami programu „Kreatywna Europa”, co powinno również obejmować przekazywanie im istotnych informacji na temat przyszłych zaproszeń do składania wniosków;
- U. mając na uwadze, że program „Kreatywna Europa” odgrywa strategiczną rolę we wzmacnianiu zewnętrznego wymiaru stosunków kulturalnych Unii Europejskiej, ponieważ wspiera partnerstwa między różnymi podmiotami z sektora kultury i sektora kreatywnego, wykorzystuje podejście oparte na kontaktach międzyludzkich i promuje różnorodność kulturową w Europie i poza nią;
- V. mając na uwadze, że program uznaje znaczenie ochrony i promowania sektorów sztuki i rzemiosła, zwłaszcza w dziedzinie dziedzictwa kulturowego, oraz uznaje ich ważną rolę we wspieraniu zarówno gospodarki miejskiej, jak i wiejskiej w całej Europie, a także ich rolę we wzmacnianiu różnorodności kulturowej;
- W. mając na uwadze, że pieczęć doskonałości stanowi nowość programu „Kreatywna Europa” na lata 2021–2027, którą wprowadzono w celu zwiększenia synergii i uproszczenia poszukiwania alternatywnych możliwości finansowania w przypadku ograniczeń budżetowych;
- X. mając na uwadze, że Europejska Stolica Kultury, jako działanie specjalne, jest prestiżową inicjatywą o ugruntowanej pozycji w globalnych programach kulturalnych i eksponuje bogactwo i wyjątkowość różnorodności kultur i miast od czasu jej utworzenia w 1985 r.;
1. podkreśla, że nowa edycja programu „Kreatywna Europa” nadal cieszy się dużym zainteresowaniem w sektorze kultury, w sektorze kreatywnym i audiowizualnym, a także w mediach informacyjnych, przy czym coraz większa liczba wniosków otrzymywanych w ramach trzech komponentów prowadzi do proporcjonalnego spadku wskaźnika powodzenia wniosków i może budzić rozczarowanie programem w tych sektorach;
 2. z zadowoleniem przyjmuje reakcję programu na łagodzenie skutków pandemii COVID-19, która poważnie zakłóciła funkcjonowanie sektora kultury i sektora kreatywnego tuż przed rozpoczęciem obecnego programu; ponawia jednak swój apel do Komisji i państw członkowskich o zintensyfikowanie wysiłków na rzecz zaradzenia długoterminowym skutkiem pandemii dla twórców i osób zawodowo związanych z kulturą, w szczególności wysiłków związanych z podnoszeniem i zmianą kwalifikacji, aby odpowiedzieć na potrzeby wynikające z rozwoju sytuacji i wyzwań mających wpływ na te sektory;
 3. ubolewa, że nie wszystkie państwa członkowskie przeznaczyły co najmniej 2 % środków z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności na zapewnienie odporności tych sektorów, zgodnie z wnioskiem Parlamentu; wzywa zatem wszystkie państwa członkowskie do wzmocnienia synergii i zapewnienia wystarczających ukierunkowanych inwestycji dla tych sektorów za pośrednictwem innych programów UE;
 4. uznaje elastyczność Komisji i EACEA we wdrażaniu programu, który dostosowano, by uwzględnić skutki pandemii COVID-19; podkreśla jednak potrzebę znalezienia równowagi między zharmonizowanymi systemami zarządzania administracyjnego we wszystkich programach UE z jednej strony a szczególnymi potrzebami różnych beneficjentów z drugiej strony; wzywa w związku z tym Komisję i EACEA do zwiększenia starań na rzecz uproszczenia administracyjnych procedur zarządzania programem „Kreatywna Europa” na lata 2021–2027; przypomina jednak, że usprawnienie i uproszczenie nie powinny prowadzić do zmniejszenia zasobów finansowych i ludzkich przeznaczonych na monitorowanie i ocenę projektów;
 5. przyznaje, że proces składania wniosków jest często złożony, zwłaszcza w przypadku osób fizycznych, mikroorganizacji i małych organizacji o ograniczonych zasobach finansowych i ludzkich; w związku z tym wzywa Komisję i EACEA, aby umożliwiły uwzględnienie kosztów związanych z procedurą składania wniosków w ogólnych szacunkowych kosztach budżetowych; wzywa ponadto biura programu „Kreatywna Europa” do dalszego zwiększania wsparcia dla wszystkich wnioskodawców;

6. wzywa Komisję do zaplanowania regularnej wymiany informacji z beneficjentami na temat budowania zdolności w celu przedstawiania nowych elementów, takich jak nowe wymogi w systemie sprawozdawczości, w tym wyników zgodnych z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych⁽¹⁴⁾; podkreśla, że w ramach celu programu, jakim jest zwiększenie różnorodności, włączenia społecznego i równouprawnienia płci, istnieje pilna potrzeba udoskonalenia systemu sprawozdawczości w celu zapewnienia dostępności i łatwości korzystania wszystkim beneficjentom, w tym osobom z niepełnosprawnościami;

7. odnotowuje stopniowe wprowadzanie zachęt do włączenia społecznego we wszystkich komponentach w ciągu pierwszych dwóch lat realizacji programu; zauważa jednak brak kompleksowych danych o tym, w jaki sposób cele programu są realizowane, by zachęcać do włączenia społecznego, równości, różnorodności i uczestnictwa; wzywa Komisję, aby w związku z tym przedstawiła szczegółowe sprawozdanie na ten temat w ramach oceny śródkresowej;

8. uznaje, że dzięki swoim działaniom program przyczynia się do osiągnięcia celu związanego z klimatem i zrównoważonym ekologicznie rozwojem; zauważa jednak, że priorytety w zakresie zazieleniania wprowadzono w różny sposób w trzech komponentach programu; wzywa Komisję, aby ściśle monitorowała wdrażanie priorytetów w zakresie zazieleniania i ich wpływ na sektory oraz regularnie składała sprawozdania z ich oceny; podkreśla znaczenie przygotowywania szkoleń i działań uświadamiających w celu promowania stosowania bardziej zrównoważonych praktyk przez sektor kultury i sektor kreatywny;

9. podkreśla znaczenie wspierania podmiotów działających w sektorze kultury i sektorze kreatywnym w korzystaniu z możliwości oferowanych na szczeblu UE; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę CulturEU – wielojęzyczny interaktywny przewodnik przedstawiający wszystkie dostępne możliwości finansowania; podkreśla kluczowe znaczenie utrzymywania regularnej i, w stosownych przypadkach, ukierunkowanej wymiany z sektorem kultury, sektorem kreatywnym i audiowizualnym oraz mediami informacyjnymi w celu osiągnięcia korzystnej współpracy; przypomina Komisji, że ważne jest zapewnienie odpowiedniego udziału zainteresowanych stron w przygotowywaniu przyszłych rocznych programów prac; proponuje, aby Komisja oceniła, czy program „Kreatywna Europa” na lata 2028–2034 można by lepiej wdrożyć za pomocą rocznych bądź dwuletnich programów prac;

10. wzywa do wzmocnienia komunikacji i wymiany informacji między Komisją, EACEA i biurami programu „Kreatywna Europa”, aby biura te miały dostęp do wszystkich istotnych informacji i mogły zapewnić wnioskodawcom i beneficjentom wysokiej jakości wsparcie i wytyczne; przypomina również w tym względzie, że należy zachować przejrzystość w rozpowszechnianiu wyników zaproszenia do składania wniosków; wzywa w związku z tym Komisję do dalszego terminowego publikowania wykazu wszystkich beneficjentów dotacji wraz z przyznaną kwotą;

11. podkreśla znaczenie zdefiniowania programu i zwiększenia jego widoczności; w związku z tym wzywa Komisję do przedstawienia Parlamentowi sprawozdania z wdrażania strategii komunikacyjnej programu, w tym stosowania oficjalnych logo;

12. podkreśla gotowość znacznej liczby beneficjentów do dzielenia się swoimi osiągnięciami i wynikami z sektorem kultury oraz sektorem kreatywnym i audiowizualnym, a także z obywatelami Unii; zwraca w związku z tym uwagę, że platformę udostępnioną w tym celu uznaje się za niezadowalającą, w związku z czym wzywa Komisję do zaangażowania beneficjentów w opracowanie bardziej adekwatnej platformy;

13. zauważa, że niektóre państwa członkowskie nie oferują krajowych systemów odszkodowań ani ochrony ubezpieczeniowej w celu ułatwienia mobilności dóbr kultury; przyznaje, że koszty ubezpieczenia komercyjnego mogą być znaczne dla wielu podmiotów działających w sektorze kultury; sugeruje w związku z tym, aby Komisja opublikowała studium wykonalności dotyczące ogólnoeuropejskiego systemu gwarancji w celu pokrycia kosztów odszkodowań jako pierwszy krok w kierunku rozwiązania tej kwestii;

⁽¹⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

14. wzywa Komisję do promowania ukierunkowanego na człowieka i przejrzystego wykorzystywania sztucznej inteligencji (AI) w procesie artystycznym i twórczym poprzez opracowanie odpowiednich norm etycznych związanych ze stosowaniem AI; w związku z tym wzywa Komisję do dopilnowania, aby zarówno wnioskodawcy, jak i beneficjenci przekazywali informacje dotyczące wykorzystania AI w projektach, w tym w produkcji, dystrybucji i promocji dzieł kreatywnych, aby ocenić ten wyłaniający się trend w sektorze kultury i sektorze kreatywnym oraz jego wpływ na program;

15. podkreśla znaczny potencjał programu „Kreatywna Europa” związany z rozwijaniem i wzmacnianiem partnerstw ponadnarodowych, co przyczynia się również do rozwoju stosunków międzynarodowych UE za pośrednictwem kultury;

16. wzywa Komisję do zainwestowania odpowiednich zasobów w zewnętrzny wymiar programu oraz do zachęcania do dalszej współpracy między instytutami i organizacjami kulturalnymi w państwach członkowskich, a także klastrami Narodowych Instytutów Kultury Unii Europejskiej (EUNIC) w państwach trzecich; wzywa ponadto Komisję, aby w miarę możliwości wspierała i ułatwiała udział państw trzecich w programie;

Budżet

17. podkreśla, że obecny program „Kreatywna Europa”, pomimo znacznie zwiększonego budżetu na lata 2021–2027, jest nadal nadsubskrybowany; wzywa w związku z tym Komisję i państwa członkowskie do znacznego zwiększenia finansowania programu „Kreatywna Europa” na lata 2028–2034;

18. dostrzega pilną potrzebę skoncentrowania wydatków w fazie początkowej w dwuletnim okresie 2021–2022 w celu złagodzenia skutków pandemii COVID-19 i wojny napastniczej Rosji przeciwko Ukrainie; podkreśla jednak szkodliwe skutki, jakie środek ten będzie miał w drugiej połowie cyklu finansowego;

19. wzywa państwa członkowskie i Komisję, aby – biorąc pod uwagę wyzwania związane z cyfryzacją i zazielenianiem, a także z wysokim poziomem zgłoszeń, rosnącą inflacją i powiązаныmi wysokimi kosztami energii, które poważnie wpływają na zdolność operacyjną beneficjentów – zadbały o to, by w kolejnych latach budżetowych nie dokonywano cięć budżetowych w środkach przyznanych na program;

20. ubolewa, że nie wdrożono jeszcze znaku pieczęci doskonałości; wzywa Komisję do niezwłocznego wprowadzenia tego znaku, tak aby projekty mogły korzystać z możliwości oferowanych przez finansowanie skumulowane i alternatywne w tym cyklu programowania;

21. ubolewa, że w wieloletnich ramach finansowych (WRF) na lata 2021–2027 nie przewidziano elastyczności pozwalającej uzupełnić pulę środków budżetowych dla programu „Kreatywna Europa”, i podkreśla, że uniemożliwia to finansowanie nowych inicjatyw, wartościowych projektów pilotażowych i działań przygotowawczych; przypomina w związku z tym, że projekty pilotażowe i działania przygotowawcze są ważnymi narzędziami testowania nowych inicjatyw, które mogą przekształcić się w stałe unijne programy finansowania lub zostać włączone do istniejących programów;

22. ubolewa nad luką w finansowaniu między dwoma cyklami WRF, która szczególnie wpłynęła na system sieci, i wzywa Komisję do zadbania o to, by nie powtórzyła się ona w przyszłości; z uwagi na kluczową rolę tego systemu we wspieraniu zdolności sektora kultury i sektora kreatywnego do działania na szczeblu ponadnarodowym i międzynarodowym wzywa Komisję do zapewnienia odpowiedniego finansowania, a ponadto do rozważenia wprowadzenia dotacji operacyjnych na to działanie;

Komponent KULTURA

23. z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie podejścia sektorowego jako nowego elementu komponentu KULTURA uzupełniającego działania przekrojowe; wzywa do jego wzmocnienia poprzez odpowiedni przydział środków budżetowych, który zagwarantuje, że żaden sektor nie zostanie pominięty, a przydział środków na działania przekrojowe nie zostanie zmniejszony;

24. przypomina o znaczeniu dalszej ochrony i promowania wolności ekspresji artystycznej, w szczególności w odniesieniu do możliwości finansowania oferowanych przez program w ramach działań dotyczących projektów współpracy kulturalnej i systemu sieci europejskich;

25. uznaje, że zwiększenie stóp współfinansowania, zwłaszcza w przypadku projektów współpracy na małą skalę, jest korzystne i ułatwia udział małych organizacji; wzywa Komisję i EACEA, aby umożliwiły konsorcjom projektowym niezależne określanie, w jaki sposób środki są rozdzielane między ich partnerów, pod warunkiem że ogólna stopa współfinansowania będzie stosowana na poziomie projektu;

26. podkreśla znaczenie mobilności transgranicznej dla wszystkich twórców, ponieważ stymuluje ona proces twórczy poprzez zwiększanie możliwości zawodowych za granicą; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę „Culture Moves Europe” jako nowe działanie na rzecz mobilności w ramach programu „Kreatywna Europa”;

27. docenia wysoką jakość wniosków otrzymanych w ramach programu mobilności; wzywa jednak Komisję do promowania inicjatywy „Culture Moves Europe” wśród szerszego grona odbiorców, przy pomocy i wsparciu wszystkich biur programu „Kreatywna Europa”, poprzez działania komunikacyjne i informacyjne; uważa, że działania te powinny być ukierunkowane w szczególności na poszczególne sektory, w tym twórców ze wszystkich grup zmarginalizowanych, a także mniej reprezentowanych krajów i regionów, aby zapewnić równowagę geograficzną;

28. odnotowuje duży sukces nowego działania na rzecz mobilności, zwraca jednak uwagę, że do końca 2024 r. należy przeanalizować główne pojawiające się tendencje, aby zbadać możliwość rozszerzenia tego działania na nowe podmioty, takie jak podmioty działające w branży księgarskiej; wzywa w związku z tym Komisję, by począwszy od 2025 r. zwiększyła budżet przeznaczony na to działanie;

29. podkreśla pozytywne oddziaływania ekologicznych i rodzinnych dopłat uzupełniających wdrożonych w ramach programu mobilności, które stanowią konkretny przykład tego, w jaki sposób program może w większym stopniu sprzyjać włączeniu społecznemu; wzywa zatem Komisję, aby rozważyła zastosowanie tego podejścia w innych działaniach programu „Kreatywna Europa”;

30. przyjmuje z zadowoleniem zwiększenie finansowania europejskich platform promujących wschodzących artystów w ramach komponentu KULTURA i podkreśla pozytywne oddziaływanie, jakie działanie to wywarło na różnorodność dzięki zwiększeniu widoczności artystów i ich dzieł na skalę międzynarodową; wzywa zatem Komisję do dalszego rozwijania tego działania poprzez zapewnienie odpowiedniego finansowania i promocję;

31. podkreśla znaczenie systemu sieci w zapewnianiu możliwości tworzenia sieci kontaktów i budowania zdolności, co zwiększa różnorodność i konkurencyjność europejskiego sektora kultury i sektora kreatywnego; w związku z tym wzywa Komisję, aby zapewniła odpowiednie finansowanie tego działania z myślą o wsparciu obecnych beneficjentów i nowych sieci;

32. podkreśla, że podejście sektorowe jest doskonałym narzędziem wzmocnienia branży księgarskiej i wydawniczej poprzez umożliwienie skoordynowanych środków wspierających i stymulujących dostęp do rynku i szerszy obieg utworów europejskich;

33. przypomina, że tłumaczenie literackie jest głównym programem wsparcia dla branży księgarskiej; podkreśla jednak potrzebę rozszerzenia tego programu na przekład europejskiej literatury faktu; zwraca się do Komisji, aby w związku ze śródkresowym przeglądem programu opracowała wymierne cele w zakresie przydziału środków finansowych w celu poprawy dostępności książek dla osób z niepełnosprawnościami;

34. z zadowoleniem przyjmuje zwiększenie liczby działań wspierających sektor muzyczny w ramach komponentu KULTURA, w wyniku czego w obecnym programie zgłaszanych jest więcej projektów związanych z muzyką; apeluje jednak do Komisji o opracowanie bardziej strategicznego i zorientowanego sektorowo podejścia do sektora muzycznego, aby stawić czoła nowym i przyszłym wyzwaniom w oparciu o wyniki działania przygotowawczego „Muzyka dla Europy”; podkreśla w tym względzie znaczenie regularnego, zorganizowanego dialogu między środowiskiem muzycznym a Komisją; wzywa ponadto Komisję do gromadzenia we współpracy z tym sektorem danych dotyczących rynków muzycznych państw członkowskich oraz do składania sprawozdań na temat wszystkich pojawiających się wyzwań mających wpływ na całe to środowisko;

35. podkreśla znaczenie specjalnego działania Europejska Stolica Kultury jako katalizatora kulturalnej i gospodarczej rewitalizacji miast i regionów; podkreśla potrzebę – dawno już spóźnionego – dodatkowego finansowania dla tego specjalnego działania w celu pokrycia dodatkowych kosztów poniesionych w wyniku długoterminowych skutków pandemii COVID-19 i rosnącej inflacji; wzywa zatem Komisję do zwiększenia finansowania nagrody im. Meliny Mercouri, na którą od kilku lat przeznaczana jest tylko 1,5 mln EUR; wzywa ponadto państwa członkowskie do zapewnienia trwałej spuścizny inicjatywy oraz do wspierania jej działań informacyjnych w celu zwiększenia udziału w prowadzonych w jej ramach działaniach kulturalnych;

36. odnotowuje, że znak dziedzictwa europejskiego to cenna inicjatywa, promująca istotną rolę, jaką oznaczone nim obiekty odgrywają w historii i kulturze Europy, i zauważa, że w latach 2013–2021 znak ten przyznano 60 obiektom; wzywa jednak Komisję, by zwiększyła widoczność znaku dziedzictwa europejskiego poprzez rozwój synergii z innymi mającymi zastosowanie instrumentami finansowymi UE;

37. podkreśla znaczenie nagród wspieranych w ramach programu „Kreatywna Europa” w dziedzinie literatury, architektury i dziedzictwa, muzyki (współczesnej, rockowej i popowej) oraz sztuki audiowizualnej; podkreśla, że te realizowane od wielu lat inicjatywy są dobrze znane w tych sektorach i że zwiększają one widoczność europejskiego sektora kultury i sektora kreatywnego poprzez nagradzanie osiągnięć w różnych dziedzinach;

Komponent MEDIA

38. uznaje, że komponent MEDIA pozostaje głównym europejskim instrumentem zapewniającym strategiczne wsparcie dla niezależnego sektora audiowizualnego, który składa się głównie z małych i średnich przedsiębiorstw; zwraca uwagę na znaczącą konkurencję międzynarodową, z jaką zmagają się europejski sektor audiowizualny, sektor kinematograficzny i sektor gier wideo, oraz na zasadnicze wsparcie, jakie ten komponent zapewnia na rzecz odbudowy i transformacji tych sektorów oraz zwiększenia strategicznej autonomii UE; podkreśla w związku z tym znaczenie zapewnienia odpowiedniego przydziału środków budżetowych na komponent MEDIA i podkreśla potrzebę kompleksowych danych w celu oceny i monitorowania, czy i w jaki sposób program skutecznie przyczynia się do zwiększenia potencjału gospodarczego i kulturalnego tych sektorów;

39. odnotowuje pozytywny wpływ ukierunkowanych środków wprowadzonych w ramach komponentu MEDIA w celu zwiększenia udziału krajów o różnych zdolnościach audiowizualnych oraz wzmocnienia współpracy transgranicznej;

40. podkreśla, że w latach 2021–2022 odrzucono wiele wysokiej jakości projektów w ramach programów wspólnego rozwoju i minikatalogów ze względu na ograniczenia budżetowe; w związku z tym wzywa Komisję, by przeznaczyła większy budżet na przyszłe edycje tych programów;

41. podkreśla kluczową rolę programów wsparcia dystrybucji filmów europejskich i sprzedaży filmów europejskich w przyczynianiu się do utrzymania różnorodności kulturowej europejskiego sektora audiowizualnego dzięki zwiększeniu transgranicznego obiegu europejskich filmów i kompensowaniu niektórych rodzajów ryzyka, jakie dystrybutorzy podejmują przy inwestowaniu w produkcję, dystrybucję i promocję filmów europejskich z innych krajów; podkreśla w związku z tym, że konieczne jest zwiększenie finansowania obu programów oraz podjęcie dalszych działań służących zapewnieniu szerszego obiegu utworów europejskich i ich dostępności w internecie;

42. podkreśla, że w wielu krajach europejskich nie ma programów wsparcia dla projekcji utworów kinematograficznych; podkreśla w związku z tym znaczenie utrzymania odpowiedniego finansowania sieci „Europa Cinemas” – sztandarowej inicjatywy komponentu MEDIA, która wspiera rozpowszechnianie filmów europejskich w kinach;

43. podkreśla, że rozporządzenie w sprawie programu „Kreatywna Europa” na lata 2021–2027 rozszerza wsparcie na działania służące tworzeniu sieci kontaktów w odniesieniu do osób zawodowo związanych z sektorem audiowizualnym, w tym twórców; zwraca uwagę, że działanie to nie zostało jeszcze wdrożone; w związku z tym wzywa Komisję do terminowego wdrożenia specjalnego działania mającego wspierać działania służące tworzeniu sieci kontaktów i współpracy europejskich organizacji zawodowych i kulturalnych w ramach audiowizualnego łańcucha wartości;

44. przypomina o sukcesie działania przygotowawczego „Pisanie europejskich scenariuszy” i sugeruje, aby Komisja uwzględniła cele tego działania w programie „Kreatywna Europa”;

45. z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie specjalnego działania mającego na celu wspieranie rozwoju gier wideo i treści immersyjnych, które wzbudziło znaczne zainteresowanie w tym sektorze; wzywa Komisję do wspierania kulturowego i kreatywnego wymiaru tego sektora poprzez uwzględnienie jego specyfiki i powiązanych potrzeb przy opracowywaniu odpowiednich zaproszeń do składania wniosków, w tym potrzeby przetestowania nowych modeli biznesowych w świecie wirtualnym, aby umożliwić rozwój umiejętności w tej dziedzinie, ze szczególnym naciskiem na udział kobiet; zauważa jednak, że obecny budżet może być niewystarczający, i apeluje o dodatkowe środki finansowe na wspieranie rozwoju europejskiego środowiska gier wideo oraz zachęcanie do rozwoju i zatrzymywania europejskich talentów;

46. podkreśla, że rosnąca inflacja na wysoce konkurencyjnym rynku audiowizualnym ma wpływ na koszty produkcji; w związku z tym wzywa Komisję do podniesienia pułapów finansowania w celu zapewnienia wsparcia dla przemysłu audiowizualnego w ramach komponentu MEDIA;

47. odnotowuje sukces zaproszenia do składania wniosków w ramach sieci festiwalu europejskich, w przypadku którego udzielono wsparcia 71 festiwalom w 12 sieciach, które współpracowały między innymi na rzecz zwiększenia udziału publiczności; wzywa w związku z tym Komisję, by dalej co roku na przemian finansowała te dwa uzupełniające się działania – europejskie festiwale i sieci festiwalu europejskich;

48. zauważa, że w związku z dużą liczbą wniosków złożonych w ramach instrumentu „Media Invest” w celu przyszłej realizacji tego instrumentu należy zapewnić lepszą synergię budżetową z programem InvestEU; wzywa Komisję, by dalej udoskonalała promocję tego instrumentu w sektorze audiowizualnym;

49. przypomina, że we wniosku Komisji z września 2022 r. dotyczącym europejskiego aktu o wolności mediów ustanowiono nową Europejską Radę ds. Usług Medialnych, która zastąpi Europejską Grupę Regulatorów ds. Audiowizualnych Usług Medialnych (ERGA) ustanowioną dyrektywą 2010/13/UE⁽¹⁵⁾; w związku z ograniczonymi środkami finansowymi dostępnymi na realizację celów programu podkreśla, że budżet przeznaczony na komponent MEDIA i inne linie budżetowe programu nie może być przeznaczany na finansowanie zarządu;

Komponent MIĘDZYSEKTOROWY

50. ubolewa, że działania zaprogramowane w komponencie MIĘDZYSEKTOROWYM miały największe opóźnienia pod względem wdrażania, zwłaszcza w 2021 r., ze względu na nowości wprowadzone w tym komponencie;

51. zauważa, że zaproszenia do składania wniosków dotyczące partnerstw dziennikarskich i umiejętności korzystania z mediów przyciągnęły największą liczbę zgłoszeń w latach 2021–2022, co podkreśla pilną potrzebę zwiększenia wsparcia finansowego dla europejskiego sektora mediów;

⁽¹⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych) (Dz.U. L 95 z 15.4.2010, s. 1).

52. zauważa, że niski wskaźnik powodzenia wniosków w komponencie MIĘDZYSEKTOROWYM, pomimo ogólnie wysokiej jakości złożonych wniosków, wskazuje na duże zapotrzebowanie na wsparcie finansowe, którego niestety nie można zaspokoić z obecnego przydziału środków finansowych;

53. wzywa Komisję do dopilnowania, aby w pozostałym okresie programowania co najmniej 9 % ⁽¹⁶⁾ całkowitego budżetu na lata 2021–2027 przeznaczono na cele komponentu MIĘDZYSEKTOROWEGO;

○
○ ○

54. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji i krajowym biuram programu „Kreatywna Europa”.

⁽¹⁶⁾ Art. 8 rozporządzenia (UE) 2021/818 ustanawiającego program „Kreatywna Europa” (2021–2027).